

RUSAI SAKO: KINIJOJE KARINĖ DIKTATŪRA

NE LIETUVOS LIAUDIS - HITLERIS PADĖJO "ATNEŠTI STALINO SAULĘ"

Jau tik penki mėnesiai beliko iki 30 metų sukakties nuo tos tremtys 1939 m. rugpjūčio 23 nakties, kai Stalinas su Molotovu Kremliuje apsiėmė padėti Hitleriui pradėti karą ir išsiderėjo už tai sau Rytinę Lenkijos turėtą teritorijos dalį, Estiją, Latviją ir Besarabiją. Tą naktį smoksininkai dar paliko Lietuvą Hitleriui sudoroti. Bet neilgai Stalinas iškentė neišsireikalavęs ir Lietuvos. Kai tik buvo susidorota su Lenkija — o tai įvyko per nepilną mėnesį nuo smokso sudarymo! — Stalinas tuoj pasiūlė Hitleriui: pasiimk, jei nori, lenkų Liubliną, kurį buvai mums užleidęs, bet leisk mums pasiimti Lietuvą!

Štai ką telegrafavo į Berlyną iš Maskvos Hitlerio pasiuntinys Schulenburgas aną rugsėjo 25 naktį, ką tik grįžęs iš pasimatymo su Molotovu, kuris perdavęs tokį Stalino pasiūlymą:

"Iš teritorijos, esančios į Rytus nuo demarkacijos linijos (čia kalba apie liniją Lenkijoje, ties kuria buvo sustojusios rusų ir vokiečių kariuomenės, užėmusios Lenkiją, E.) mums, vokiečiams, būtų pridėta visa Liublino provincija ir toji Varšuvos provincijos dalis, kuri siekia Bugą. (Provincijomis čia vadinamos Lenkijos vaivadijos, E.). Už tai mes, vokiečiai, turėtume atsakyti savo pretenzijų į Lietuvą. Stalinas šią sugestiją pažymėjo, kaip būsimųjų derybų su reicho užsienių reikalų ministru objektą ir pridūrė, kad jei mes, vokiečiai, sutiktume, Sovietų S-ga tuoj pat imtųsi spręsti Baltijos kraštų problemą pagal rugpjūčio 23 d. protokolą. Jis laukiaš dėsios vokiečių vyriausybės paramos. Stalinas įsakmiai išsakačiąvo Estiją, Latviją ir Lietuvą, bet nepaminėjo Suomijos".

Rugpjūčio mėnesį samoksininkai net ir slaptame protokole buvo atsargūs su žodžiais ir nevertėjo tokių, kurie visiškai aiškiai rodytų, ką samoksininkai galvojo. Būtent, tada jie dalinosi "interesu sfera"... Dabar, po mėnesio, jau kalbėjo nebe taip atsargiai: mes jums pridėsim tą ir tą plotą, o jūs atsisaikytis pretenzijų nuo to ir to. Labiausia įsidėmėtina tas, kad Stalinas dabar jau žadėjo tuoj pat "spręsti Baltijos kraštų problemą pagal rugpjūčio 23 d. protokolą". O tame protokole buvo kalbėti tik apie kažkokius "teritorinius bei politinius pertvarkymus". Kai pasiūlė Liublino vaivadiją už Lietuvą, tai jau lengva suprasti, apie kokius "pertvarkymus" ten kalbama. Bet reikšmingiausia tai, kad Estijai, Latvijai ir Lietuvai užimti Stalinas prašė Hitlerio sutikimo ir dosnios paramos! Tą turėtų labai gerai įsidėmėti ir visi dabartiniai komunistiniai istorikai Lietuvoj: ne lietuvių tautos ar liaudies, ir net ne Lietuvoj šį tą veikėjusių komunistų, o tik Hitlerio sutikimo ir dosnios jo vyriausybės paramos Stalinas laukė prieš pradėdamas okupacijos žygį Baltijos valstybėse.

Hitleris nesibrangino. Leido Ribbentropui duoti Stalinui beveik viską, ko tik tasai prašo, kadangi manė paskui vistiek viską atsiimt. Ribbentropas neatidavė Stalinui visos Lietuvos. Sutiko leisti Stalinui ar Molotovui imtis "ypatingų priemonių", tai yra, įsiveržti Lietuvon ir ją užimti, bet išsireikalavo Molotovo sutikimą "įstaisyti sieną". Ta "pataisyta" siena turėjo eiti Nemunu: visa vadinamoji Suvalkija arba Užnemunė turėjo likti vokiečiams.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Parengiamasis komunistų kongreso susirinkimas, kuriame dalyvavo atstovai iš 67 pasaulio komunistų partijų, paskelbė, kad pasaulinis kongresas įvyks Maskvoje birželio 5 dieną. Prieš tai, gegužės 23 d. specialioje konferencijoje bus priimti kongreso nutarimų planai ir tikslai darbotvarkė.

SAIGONAS. — Komunistai P. Vietname apšaudė iš raketų 15 karinių bazių, kur žuvo 11 amerikiečių ir 69 buvo sužeisti.

WASHINGTONAS. — Baltieji Rūmai paskelbė prezidento pareiškimą dėl neramumų universitetuose. Prezidentas įspėjo, kad smurtas gresia akademinėi laisvei, bet kartu ragino mokslo institucijas daryti reformas.

NASHVILLE. — Už dr. Kingo nuodumą kalėjime laikomas Earl Ray tvirtina, kad jis buvo savo advokato priverstas prisipažinti kaltu, nors jis buvęs nekaltas. Jis ieško naujo advokato, kuris bandytų įrodyti, kad jis nebuvo kaltas.

WASHINGTONAS. — Buvusio prezidento Eisenhowerio sveikata susilpnėjo ir daktarams kelia rūpesčio.

WASHINGTONAS. — Kanados premjeras Trudeau šiandien atvyksta į Washingtoną pasitarti dėl Amerikos gynybos raketų statybos netoli Kanados sienos. Sovietų puolimo atveju, tos raketos pasitiktų rusų raketas virš Kanados teritorijos.

PARYŽIAUS. — Prancūzijos komunistų partija pasmerkė Kiniją už jos puldinėjimus prieš sovietų sienas.

KARACHI. — Pakistane minia žmonių užpuolė Amerikos ambasadą, nuplėšė vėliavą ir ją gatvėje sudegino. Pakistane neramumai vis didėja.

LAGOS. — Biafros valdžia atsisakė priimti Britaniją kaip tarpininkę civiliniame kare su Nigerija. Biafra laiko Britaniją priešiu ir nesutinka su jos tarpininkavimu.

Vokiečiai tą slaptą susitarimą ne perdavę slėpė. Tiesa, savo laiku apie jį niekas nieko nesužinojo tarp lietuvių, bet vokiečių pareigūnai net ir Kaune buvo šiek tiek apšviesti. Bent jau tada, kai Maskva pateikė Lietuvai ultimatumą, vienas vokiečių spaudos atstovas Kaune prasiarė, kad norintieji išvengtų bolševikų, gali — užteks tik persikelti, pavyzdžiui, kad ir į Aleksotą. — Kauno priemiestį kitoj pusėj Nemuno. Bet rusų kariuomenė, įsiveržusi į Lietuvą, kažkaip "užmiršo" apie susitarimą "įstaisyti sieną", ir užėmė visą Lietuvą, o paskui vėl ėmė su vokiečiais derėtis. (E)

Prezidentas Nixonas prašo kongresą skirti pinigų strateginėms Amerikos sritims apsaugoti. Prezidentas nemanoma, kad galima būtų apsaugoti kiekvieną didmiestį, bet jis yra įsitikinęs, kad galima apginti strategines vietas. Kongreso atstovai svarsto prezidento prašymą ir krašto apsaugos sekretoriaus pareiškimus.

ŠALPOS MOKĖJIMAI VARO ILLINOIS VALSTIJĄ Į EKONOMINĮ BANKROTĄ

SPRINGFIELDAS. — Illinois gubernatorius Ogilvie, pats būdamas respublikonas, reikalauja, kad vyriausybės šalpos departamentas nauji nuostatai būtų greit pakeisti, nes jie labai apsunkina Illinois valstijos išdą. Gubernatorius ketvirtadienį lankėsi Washingtone ir susitiko su Illinois valstijai atstovaujanciais abiejų partijų kongreso nariais. Jie jam pažadėjo įnešti į kongresą šalpos klausimu naujų pasiūlymų. Gubernatorius tarėsi su kitų valstijų gubernatoriais: New Yorko, Michigano, Ohio, Masachusetts ir Pensilvanijos. Visi pritaria Ogilviui, kad šalpos įstatymus reikia skubiai keisti.

Gubernatorius Ogilvie nurodė, kad federalinė valdžia atmetė Illinois nuostatą, jog naujas gyventojas turi išbūti Illinois valstijoje bent metus laiko, kol jis gali tikėtis šalpos mokėjimų. Valdžiai šį nuostatą atmetus, į Illinois pradėjo iš pietinių valstijų plaukti negrafai. Valstijai tas kainuos per metus iki 20 milijonų dolerių daugiau negu pernai. Šį mėnesį 3,300 naujų šeimų užsiregistravo gauti šalpos išmokėjimus.

Kitas federalinės valdžios patvarkymas įsako mokėti šeimoms šalpos, nors jos šalpai gauti nequalifikuotos. Kol teismai aiškina jų kvalifikacijas, valstija turi apmokėti tų šeimų advokatus po 35 dolerius į dieną ir turi tęsti šalpos mokėjimus, kol teismai nenutaria priešingai. Tas kainuoja išdūni apie 5 mil. dol. per metus. Illinois šalpa gaunančių šeimų šiais metais yra 10.3% daugiau, negu pernai metais. Visa tai varo Illinois į bankrotą.

Kovo 11 d. JAV Atstovų Rūmuose Baltijos valstybių klausimu pareiškimą padarė atst. Gus Yatron (D., Pa.), prie kurio prijungė paskelbti Kongreso Užrašuose Shenandoah lietuvių vasario 23 d. priimtą rezoliuciją. (E)

Buenos Aires leidžiamas Eltos biuletenis ispanų kalba šių metų sausio-vasario numeryje, šalia keliolikos būdingiausių pastarųjų metų žinių iš Lietuvos, ir apie Lietuvą, paskelbė lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos egzilėje memorandumą apie politinę Lietuvos padėtį. (E)

Ar nebus užmirštos mažosios tautos?

Frankfurter Rundschau ir Mainzer Allg. Zeitung Vakarų Vokietijoje parašė straipsnius apie Vokietijos LB surengtą Lietuvos Nepriklausomybės Dienos minėjimą Mainz Kurfiursto pilies Didžiojo salė. Pagrindinė programos dalis buvo dr. Max Wernerio paskaita tema "Ar nebus užmirštos mažosios tautos?". Dr. Werneris yra Vokietijos parlamento narys iš Kaiserau. Savo paskaitoje jis tarp ko kita pabrėžė, kad Lietuva, Latvija ir Estija neteko nepriklausomybės dėl Trečiojo Reicho politikos ir sandėrio su rusais. Dabartinė tų kraštų padėtis esanti nevykusios didvalstybinės vokiečių politikos pasekmė. (E)

LONDONAS. — Buvęs britų užsienio reikalų ministeris Brownas viename priėmime buvo šeiminkas ir kalbėjo su Izraelio ambasadoriumi. Atėjo atsiveikinti Egipto ambasadorius ir Brownas jį supažindino su Izraelio diplomatu. Šis ištiesė ranką, tačiau egiptietis atsisakė paduoti savo. Brownas pareiškė, kad jei Egipto atstovas nesisveikins su juo draugu, tai Brownas daugiau niekada nesisveikins ir su egiptietiu. Šis tada išėjo iš salės. (E)

HONG KONGAS. — Viet Congo radijus šaukia visus P. Vietnamo gyventojus sukilti paskutinią kovą "prieš Ameriką ir jos tarnus Saigone".

Apie Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimą Uru-gvajaus sostinėj trijuose Montevideo dienraščiuose buvo septyni straipsniai. O La Paz iliustruotam priede vasario 11 d. duviduriniąjį puslapią buvo paskirti "Divyriškam Lietuvos jaunimui pagerbti". (E)

Nuo vasario 17 iki kovo 7 dienos, ryšium su 51-ma Vasario 16-os sukaktimi, apie Lietuvą ir apie ta progą išleistas proklamacijos rašė straipsnių, prašė imti ir dėjo nuotrauką penki Long Island, N. Y., dienraščiui ir mažiausia 21 savaitraštis. Laikraščių dėmesys į tą dalyką buvo atkreiptas daugiausia Kęstučio Miklo rūpesčiu. (E)

"Kaip Amerikoje"

Iš atsakymo (Komj. Tiesoj, vas. 25) į vieno rokiškėnų kolchozo gyventojų paklausimą, matyti, kad elektros įvedimo į jų trobas kaina buvo tokia: už lauko linijas — po 211 rublių 62 kapeikas kiekvienam kiemui, ir apie Lietuvą, paskelbė lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos egzilėje memorandumą apie politinę Lietuvos padėtį. (E)

KINIJS KARIUOMENĖ NEKLAUSO KOMUNISTŲ PARTIJOS KONTROLES

MASKVA. — Propagandiniam karui tarp Kinijos ir Sovietų Sąjungos vis karštėjant, pasigirsta vis naujų kaltinimų. Sovietų kariuomenės organas "Krasnaja Zvezda" šeštadienį paskelbė, kad Kinija bando įsteigti karinį-biurokratinį režimą, kuris nepriklausytų komunistų partijos kontrolei. Laikraštis įrodinėja, jog Kinijoje iš 29 provincijų "revoliucinių komitetų" net 24-riuose vadovauja kariškiai, o iš 200 asmenų, kurie sudaro Pekino valdžios viršūnes, net 130 yra įvairaus laipsnio karininkai

Vyskupas palieka katalikų bažnyčią

VATIKANAS. — Katalikų Bažnyčią sukrėtė naujas nemalonumas. Prieš kelias savaites pasaulį nustebino žinia, kad žymus Vatikano prelatas, Popiežiaus kapelionas, pasitraukia iš pareigų, išėina iš kunigystės ir rengiasi susituokti. Dabar Vatikanas patvirtino žinią, kad jaunas Peru vyskupas Mario Cornejo Radavero irgi palieka Bažnyčią dėl "aštrios dvasinės krizės". Jis jau išvažiavo iš Peru į Argentiją.

Vyskupu Radavero tapo būdamas 33 metų amžiaus. Jis visą laiką domėjosi socialinėmis neatsisakymais, buvo laikomas dideliu liberalu. Kartą jis prašė kardinalo leidimo išsikrauti iš ištaigingų vyskupijos rūmų. Kardinalas jam leido apsigyventi kukliame bute.

Vyskupo Radaveros atvejis yra pirmas, kada katalikų bažnyčią paliktų vyskupas. Jis buvo gerai žinomas Peru katalikų tarpe, vadovavo Peru liturginei komisijai ir buvo aktyvus Bažnyčios atnaujinimo akcijoje Peru valstybėje.

Kaip žinome, senstantis Mao Tse Tungas savo padėjėju ir įpėdiniu pasirinko gynybos ministrą Lin Piao. Jo įtaka Kinijoje labai didelė. Kartu su juo padidėjo ir kariuomenės įtaka.

Sovietų laikraštis sako, kad anksčiau Kinijos liaudies kariuomenės uždavinys buvęs ginti darbo liaudies laimėjimus, tačiau paskutiniu metu kariuomenė tapusi nuotykių ieškojimo ir antisocialistinės politikos įrankiu. Kariuomenei tenkas uždavinys prispausti liaudį. Socializmo vystymo istorijoje šitokia padėtis dar niekada nėra pasitaikiusi.

Sovietų Sąjungoje keturi kariniai buvo apdovanoti "Sovietų Sąjungos herojus" titulu. Du iš jų žuvo. Visi nusipelnė šios garbės kovodami prieš kinus prie USSuri upės.

Sovietai neskelbia naujų incidentų prie sienos su Kinija. Žinoma tik tai, kad nuo kovo 2 d. kinai puolė sovietų pozicijas penkis kartus. Žuvo apie 43 sovietų kareiviai.

Dirbtini ryžiai Indonezijoje

JAKARTA. — Praėjusiais metais Indonezijoje labai gerai užderėjo ryžiai ir nors vyriausybė tuo derliumi ir naujomis at-sargomis džiaugiasi, tačiau kai kurie vyriausybės departamentai turi dėl to sunkumų.

Prieš kelis metus Indonezijos valdžia pradėjo gaminti "dirbtinius ryžius", vadinamą, tekada. Japonijoje buvo specialiai užsakytos mašinos, kurios iš kvietinių ir kukurūzinių miltų gamino lyg makaronus, kurie vėliau sukapojami ryžio grūdų ilgumo gabalais. Ši tekada gyventojų nebuvo labai noriai perkama, nes pradžioje jos skonis nebuvo panašus į ryžių, bet, kaip korespondentai sako, daugiau panašėjo į miltinių klijų skonį. Vėliau įmonės tekada išmoko geriau gaminti, pridėjo į ją įvairių vitaminų, mineralų ir žmonės ėmė tekada pirkti. Tačiau pernykštis ryžių derlius vėl sugadino tekados biznį ir jos tūkstančiai tonų pradėjo susikrauti valdžios sandėliuose.

WASHINGTONAS. — Čia policija suėmė 9 demonstrantus, jų tarpe 5 kunigus, kurie įsibrovė į Dow Chemical bendrovės įstaigą, krauju aptaškė baldus ir sienas, o dokumentus išmetė lauk per langą. Dow bendrovė gamina Vietname vartojamą napalmą.

Maskva aiškina, kaip reiks dirbti

Kovo 5 dieną į Vilnių buvo sušauktas kompartijos aktyvas, būtent, visi miestų ir rajonų partijos komitetų pirmieji sekretoriai, vykdomųjų komitetų pirmininkai, gamybinių žemės ūkio valdybų viršininkai ir eilė pareigūnų iš partijos centro komiteto ir respublikinės administracijos. Susirinkimo tema — žemdirbystės ir gyvulininkystės pro-

duktų gamyba 1969 metais. Ką tie aktyvistai šioj srity šiemet turi padaryti, aiškino iš Maskvos atvykęs D. Kupcovas, partijos CK pareigūnas. Nors susirinkime pakalbėjo ir Snieckus, bet jam pirmininkavo "antrininkas" — V. Charazovas. (E)

Rinkiminė kova ir porinkiminės nuotaikos

Lietuvių Bendruomenės Tarybos Vokietijoje sesijai praėjus

Pernai lapkričio 23 d. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai parodė, kad juose aktyviausiai dalyvavo ir kovojo du blokai: VLK (Vokietijos Lietuvių Katalikų) ir Solidarumo Blokas. Iš vardo tektu spręsti, kad pirmasis blokas yra religinės organizacijos junginys, tačiau iš bloko kandidatų sudėties matyti, kad tai yra frontininkų ir jiems palankių žmonių telkinys. Jų agitaciniuose lapeliuose ne visur tie patys žmonės buvo rekomenduojami, bet jų pagrindą sudarė šie kandidatai: kun. dr. J. Aviza, tėv. Bernatoniš, kun. A. Bunga, kun. B. Liubinas, kun. V. Šarka, J. Barasas, V. Bartusevičius, J. Grinius, A. Laukaitis, A. Lingė, J. Lukošius, V. Natkevičius ir J. Valiūnas.

Skaldymo sumetimais kai kuriuose jų lapeliuose buvo prašyti krikščionių demokratų ar kitų pažiūrų žmonės: Dr. P. Karvelis, Venckus, Lénertas, Kiužauskas, Skėrys.

Solidarumo blokas, kurį sudarė tautinių, liberalinių ir socialistinių pažiūrų žmonės, išstatė į Tarybą 8 kandidatus: R. Brinkį, V. Bylaitį, K. Dikšaitį, Z. Glemžienę, M. Kiužauską, V. Lenertą, P. Liegų ir S. Vykintą. Blokas savo agitaciniuose lapeliuose nenaudojo nei skaldymo, nei kiršinimo, nei demagoginio metodo. Paskelbė 8 punktų programą ir ją labiau akcentavo, negu kandidatus.

Kun. Br. Liubinas, kuris, matyt, vadovavo VLK agitacinei propagandai prieš pat rinkimus, kad užinteresuotieji nebespėtų atsikirsti, griežėsi tokių priemonių: paimtavo ir uždėjo Solidarumo bloko agitacinių antraščių, o toliau paantraštę "Klysta? ar klaidina?"

Tame trumpame lapelyje kun. Br. Liubinas tikrai prasilenkė su tiesa. Solidarumo blokas niekur neskelbė, kad "reikia balsuoti už 8". Jis tik agitavo ir kvietė rinkikus balsuoti už 8. Kas nenorėjo, galėjo pasirinkti 10 ar 15. Toliau vėl neteislingai išaiškinta, kad "kas balsuoja už mažiau, tas siaurina savo teises". Balsuodamas už mažiau ne savo teises siaurina, bet išreiškia savo tikrą demokratinę valią. Niekas rinkiko negali priversti, kad jis balsuotų už jam nepriimtą kandidatą. Dar ir daugiau tame lapelyje prikaltėta demagoginių dalykų, bet tebūnie Viešpaties atleista autoriui...

Suprantama, kad po šitos blokinės dvikovos ir rezultatai buvo gauti gana įdomūs. Į Tarybą pateko dvylika žmonių VLK ir 3 Solidarumo bloko. Nepateko tokios stambios žuvys: dr. P. Karvelis, J. Venckus, F. Skėrys, W. Banaitis ir J. Kriščiūnas, savanoris-kūrėjas.

Pažymėtina, kad senoji Taryba, nesiskaitydama su 4 Tarybų narių nusistatymu, išrinko

Tarybos Rinkimų Komisiją iš savo grupės žmonių ar jiems pritariančių. Todėl opozicinė srovė neturėjo nei reikiamos objektyvumo garantijos, nei kontrolės Rinkimų Komisijoje. Už akių balsavusiųjų rezultatai buvo Rinkimų Komisijos nustatyti lapkričio 30 d. niekur viešai nepaskelbus, todėl ir kitų pažiūrų stebėtojai negalėjo pasinaudoti rinkimų stebėjimo teise.

Suprantama, kad taip rinkimus pravedus, atsirado nemaža skundų. Juos įteikė Rinkimų Komisijai Stuttgarto apylinkės pirm. K. Šimanauskas, kandidatas į Tarybą Z. Glemžienė ir kand. K. Dikšaitis. Visi šie skundai Rinkimų Komisijos buvo atmesiti. Jie tada padavė skundus Garbės Teismui. Kadangi Garbės Teismai sudarė net du priešingos pusės nariai: Garbės Teismo pirm. J. Lukošius ir kun. A. Bunga, tai ir dėl Garbės Teismo kyla abejonių, ar jis turėjo moralinio pagrindo šias bylas spręsti.

Tokioje nesmagioje atmosferoje susirinko š. m. kovo 14-16 d. Tarybos nariai į sesiją. Ją atidarė nuolatinio prezidiumo pirm. dr. J. Grinius ir perdavė vadovavimą seniausia amžiumi J. Griniui, kuris tuoj vėl buvo išrinktas į naujosios Tarybos 3 metų kadencinį prezidiumą. Buvo norėta įtraukti į prezidiumą Solidarumo bloko narį V. Lenertą, bet jis atsisakė. Tada išrinko vicepirm. tėv. Bernatonių ir sekr. stud. A. Lingė. Toliau sekė ilga darbotvarkė, kurios jūsų korespondentas nėra linkęs smulkiai aprašyti.

Is Kr. Valdybos pirmininko J. Valiūno pranešimo paaiškėjo, kad šiuo metu veikia 33 apylinkės, kurios turi 853 narius. 4 apylinkėse veikia vargo mokyklos. Metų eigoje įvyko studijų savaitė ir vaikų stovykla. Leidžiamos informacijos. Gimnazija atskirta nuo bendruomenės, įsteigta kuratorija. Išdėminkas pranešė, kad būvę sunkūs finansiniai metai.

Ilgiausių ginčų sukėlė Rinkimų Komisijos pirm. Pauliukevičiaus pranešimas. Tarybos narys St. Vykintas-Povilavičius, pateikęs keletą klausimų, diskusijose nurodė išties eilę Rinkimų Komisijos prasielkimų su rinkimų nuostatais. Po to, du Tarybos nariai, dr. V. Lénertas ir S. Vykintas, įteikė prezidiumui šią rezoluciją:

"1969 m. kovo 14-16 d. PLB VKT sesijoje, išklause Rinkimų Komisijos ir Garbės Teismo pranešimus, konstatuojame, kad:

1. Rinkimų Komisija, leisdamas Hamburgo, Hanau, Mainzo, Gautingo ir Weinheimo apylinkėms balsuoti už akių, prasilenkė su rinkimų nuostatų 28 paragrafu, kur reikalaujama, kad "kiekvienas rinkikas balsuoja savo apylinkėje...", su 38 paragrafu, kur reikalaujama, kad "kiekvienas rinkikas, gyvenas

Alvudo vaidintojai, kurie vakar, sekmadien., kovo 23 dieną suvaidino Anatolio Kairio veikalą "Du Broliukai".

Dailiojo meno tarybos istorija

Paaikėjus, kad pietvakarių rajone neegzistuoja joks kultūrinis centras, apimantis visą apylinkę ir palaikantis apylinkės menininkų susidomėjimą, susiorganizavo grupė, kuriai šis reikalas labai svarbus; įsikūrė Pietvakarių dailiojo meno taryba (Southwest Fine Arts Council).

Si taryba buvo įsteigta su ta mintimi, kad bus be pelno (non-profit) organizacija, kurioje išryškintamas tobulumas, kuris randamas savoje apylinkėje. Jos sukurtoji programa ir patostovaus meno centro įkūrimu gautų pasinaudoti visas rajonas ir duoti apylinkės menininkams progos pasireikšti. Taip pat taryba jautė, kad susitikimai su žymiais menininkais ir artistais ir jų įvėlimas arba įtraukimas į kultūrinę ir kūrybinę veiklą padės išvystyti esamus talentus.

Greitesnių rezultatų gavimui, 1967 m. rugpjūčio mėn. 20 d. buvo suruošti pusryčiai Jaunimo Centre. Šiame pobūvyje rezultatai ir nutarimai buvo pristatyti šešiasdešimt penkiems apylinkės vadovams. Šia proga programos pajavrinimui pagrojo Chicago simfoninio orkestro styginio kvarteto nariai. Toliemesnės diskusijos kilo tarp entuziastingų dalyvių ir profesionalių menininkų, mokyklos direktorių, mokytojų, studentų tėvų ir Chicago Junior Association of Commerce and Industry narių apie nutarimą priimaną programą.

Po to kilo gyvos diskusijos dėl šios rezolucijos. Rezolucija Tarybos daugumos buvo atmesta.

Apsvarsčius išties eilę darbotvarkės punktų, ilgiau buvo suštos ties bendruomenės veiklos perspektyvomis. Nežinia kodėl šią temą referavo ne Valdybos pirmininkas, bet vicepirm. Br. Liubinas. Jis kažkoku keistu supolimu išdėstė beveik visą Solidarumo bloko paskelbtą rinkiminę programą. Opozicijai, žinoma, nieko kita neliko: teko tik beveik visus pozityvius pasiūlymus, paimtus iš jos programos, užgirti. Bet jį pasiliko teisė stebėti, kiek šioji programa bus įgyvendinta.

Gimnazijos dir. ir Kuratorių pirm. V. Natkevičius padarė išsamų pranešimą apie gimnaziją. Šiuo metu gimnazija turi apie 100 mokinių. Joje dirba 21 mokytojas. Jų tarpe 5 vokiečiai. Pats didžiausias dabartinis gimnazijos rūpestis — bendra-

bučio statyba. Šiuo klausimu Tarybos nariai ilgai diskutavo. Po to buvo beveik visais balsais priimtas nutarimas, kad rūpintis artimiausioje ateityje pastatyti kompaktinį bendrabutį, ne paviljonais.

Prasidedant bendruomenės veiksmų rinkimų punktiui, Tarybos narys St. Vykintas-Povilavičius Solidarumo bloko vardu pareiškė, kad dėl tam tikrų priežasčių blokas savo kandidatų į pagrindinius veiksmus nestatys, bet sutiks į kitus darbo organus ar komisijas.

Į Krašto Valdybą išrinkti M. Kiužauskas — 12 balsų, stud. A. Smitas — 12 balsų, J. Valiūnas — 11 b., kun. Liubinas — 11 b. ir J. Barasas — 10 b. Pažymėtina, kad M. Kiužauskas, kandidatavęs Solidarumo bloko vardu į Tarybą, savo sutikimą davė be bloko ir be socialdemokratinę partijos, kuriai jis priklauso, sutikimo. Kontrolės Komisijon išrinkti: V. Šimkevičius, J. Pauliukevičius ir Tendzegolskis. Garbės Teismo pirm. išrinktas Just. Lukošius, nariais: kun. V. Domijonaitis ir A. Jasinskas. Statutų peržiūrėjimo komisijon: J. Glemža, J. Lukošius ir J. Barasas, Lietuvių Fondo": V. Natkevičius, tėv. Bernatoniš ir J. Matulaitis, Politinė komisijon: V. Bylaitis, J. Grinius ir kun. Liubinas.

Prez. pirm. dr. J. Grinius, uždarydamas sesiją, dėkojo visiem bendruomeninį darbą dirbantiems. K. Klausovas

no Markaitis, S. J. — tema: "Muzika stato tiltus" ("Music Builds Bridge"); Ruth Page — tema: "Kūrybinis šokis" ("Creative dance"); Dr. R. Ekstrom — tema: "Choro istorija" ("The History of Choir"); ir Helen Hayes — tema: "Teatras" ("The Theatre").

Sekantis užsimojimas tai 1969 m. kovo mėn. 31 d. pastatymas programos pavadinimas "Šventasis didvyris" ("The Sacred Hero — An Interfaith Pageant"), kurioje bus Chicago Simfoninio orkestro narių atlikti kompozitoriaus Bruno Markaičio, S. J. "Concertino nr. 2" ir Dr. Robert Ekstrom parinkta tema chorui išpildyta Robert Ekstrom Chorale.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOS" — TURI GERIAUSIAI PANISKIAMA BIZNYK — TAD GARSINKIS IR TU

Graikų karaliaus duklė Aleksija skuba į aerodromą, kad su motina galėtų nusikristi į Olandiją. Graikų karalius dabar gyvena Italijoje, bet kartas nuo karto jis išskrenda į kitas valstybes. Graikų generolai dar nenori karaliaus išleisti į Graikiją.

QUARTERLY DIVIDENDS

5 1/4%
4 3/4%

CERTIFICATES (Six Month Minimum) minimum \$10,000 or larger in multiples of \$1,000

PASSBOOK ACCOUNTS

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
Archer at Sacramento Chicago 60632 VI 7-1140

ASSETS OVER \$136,000,000.00
RESERVES OVER \$11,500,000.00
(more than twice legal requirements)

HOURS: Mon., Thurs., 9 a.m. - 5 p.m.; Tues., Fri., 9 a.m. - 4 p.m.; Sat., 9 a.m. - 12 noon; Wed. — no business transacted

AMERICA'S LARGEST LITHUANIAN ASSOCIATION

1968 m. rugpjūčio mėn. 20 d. buvo suruošti pusryčiai Jaunimo Centre. Šiame pobūvyje rezultatai ir nutarimai buvo pristatyti šešiasdešimt penkiems apylinkės vadovams. Šia proga programos pajavrinimui pagrojo Chicago simfoninio orkestro styginio kvarteto nariai. Toliemesnės diskusijos kilo tarp entuziastingų dalyvių ir profesionalių menininkų, mokyklos direktorių, mokytojų, studentų tėvų ir Chicago Junior Association of Commerce and Industry narių apie nutarimą priimaną programą.

Starter set.

One of the very best ways you can get a new baby started in life is by buying him or her a U.S. Savings Bond. And once you're started, keep on with it. As the baby grows, the Bonds you keep buying will grow, too. When the baby is ready for college, the Bonds will be ready to help pay for college.

New Freedom Shares

Now, when you sign up for regular savings, you are eligible to purchase the new type U.S. Savings Notes—Freedom

Shares. They are redeemable after one year and pay 4.74% when held to maturity of just 4 1/2 years. You are eligible to buy them on a one-for-one basis with Savings Bonds. Get all the facts where you work or bank.

U.S. Savings Bonds, new Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, MARCH 24, 1969

Naujos liet. operos "Dana" repeticijos pertraukos metu linksami nusiteikę tenorai. Iš kairės į dešinę: A. Avizienis, L. Zurlis, J. Vidžiūnas ir St. Antonaitis. Nuotrauka Z. Degučio

TAUTOS LAISVINIMO PROBLEMOMIS

VLIK-o pirmininkas Clevelande

Jau taip susiklostė mūsų gyvenimas, kad ant Erie ežero pakraščiu stovinčio Clevelando miesto gausioje ir veikloje lietuvių kolonijoje paskutinių metų laikotarpyje įsikūrė net penkių Vyriausiamame Lietuvos Išlaisvinimo Komite- te dalyvaujančių politinių grupių centrai. Tad ir nenustabu, kad mūsų tautos laisvimo problemomis clevelandiečiai yra gal ir kiek dažniau ir pilniau painformuojami ir tų problemų nepalietus retai praeina bet koks susirinkimas ar ir šiaip susibūvimas.

Mūsų Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo K-tas per šias jį sudarančių organizacijų vadovybės iš Clevelando pastoviai yra maitinamas naujais sumanymais, idėjomis bei pozityvia kritika, o vietos lietuviai gal ir kiek donniau atidaro savo kišenes Tautos Fondo skarbui papildyti...

Tad, nenuostabu, kad VLiko pirmininkas Dr. Kęstutis Valiūnas, atvykęs į Clevelandą kovo m. 11 d., turėjo lietuviškiems visuomeniniams reikalams pašvesti net tris iššūkus dienas ir šios jo viešnagės programa buvo taip įtempta įvairiais įvykiais, kad vos bešešėto labai riboto laiko trumpoms miego ar poilsio pertraukoms.

Atvykęs į Clevelandą, Dr. K. Valiūnas tuojau turėjo kelias radijo ir amerikiečių vietinės spaudos konferencijas, kurių metu viešumai pasisakė dėl mūsų tautos politinės padėties šiandieninėse sąlygose ir dėl jos išlaisvinimo perspektyvų, ypatingai pabrėždamas paskutiniųjų čekoslovakijos įvykių reikšmę ir jų didžiųjų prasmę pavergtųjų tautų interesams. Penktadienio vakare VLiko Pirmininkas kalbėjo Clevelando lietuviams per Juozo Stempušio tvarkomą "Tėvynės Garsų" (WXEN — Fm.) radijo programą, o šeštadienį aplankė vietinį "Dirvos" laikraštį.

Šeštadienį Dr. K. Valiūnas dalyvavo politinių grupių atstovų ir veikėjų pasitarime. Gražiame Howard Johnson viešbučio restorane susirinko apie 20 žymesniųjų Clevelando lietuvių visuomenės veikėjų, kurie, sveičia pavaišinę priešpiečiais, prie kavos puo-

duko draugiškoje ir solidarioje nuotaikoje pasiformavo apie VLiko veiklos kasdienines aktualijas, jį sudarančių organizacijų ir jas atstovaujančių asmenų vidurinius santykius ir pareiškė kai kurių sugestijų dėl ateities veiklos ir numatomų darbų bei organizacijos pakeitimų. Visas šis malonus ir sakyčiau, intymus susibūvimas praėjo tikrai didelio susiklausymo ir darnos dvasioje ir tuo pačiu dar sykį savaime buvo pademonstruotas visų mūsų politinių grupių bei jų veikėjų vieningas nusistatymas ir solidarumas, vykdamas didžiuosius mūsų tautos uždavinius bei pasikalbėjime dalyvavusių grupių neabejotinas pasitikėjimas VLiko valdyba ir jos pirmininku.

Sekmadienį tuojau po pamaldų šv. Jurgio bažnyčios salėje VLiko pirmininkas Dr. K. Valiūnas padarė viešą pranešimą Clevelando lietuviams. Kai VLiko ryšininkas prie PLB-nės Jonas Daugėla trumpu žodžiu susirinkusiems pristatė aukštąjį sveičią, jis buvo pasitiktas ilgomis ovacijomis ir pagerbtas atsistojimu. Savo kalboje, kurios pasiklausyti susirinko apie 200 žmonių, VLiko pirmininkas pabrėžė, kad jam jau trečius metus vadovaujant šiai institucijai, ne tik pavyko konsoliduoti VLiko santykius su kitomis bendrinėmis organizacijomis, bet ir pilnai suderinti savo veiklą su Amerikos Lietuvių Taryba, atliekant bendromis jėgomis net iššūkus politinių veiksmų ir žygių. Pirmininkas vaizdžiai ir iškalbiai nupasakojo paskutiniųjų metų veiklą ir davė daug konkrečių pavyzdžių šiai veiklai pailiuoti. Be to papasakojo savo įspūdžius iš jo kelionių po platųjį pasaulį ir perdavė kaikiurių laisvųjų pasaulio vyriausybės nuotaikas Lietuvos bylos klausimu. Daugelio užsimotų darbų negalima buvo įgyvendinti dėl lėšų stokos ir todėl Dr. K. Valiūnas, baigdamas savo pranešimą, įsakmiai paragino visus lietuvius gausiai ir donniau aukoti Tautos Fondui.

Tenka pastebėti, kad Dr. K. Valiūnas kalba labai gyvai, dinamiškai, realiai, visiems suprantamą ir patraukliu stiliumi. Todėl nors šio jo kalba užsitiesė apie valandą, klausy-

VLiko Pirmininkas Dr. K. Valiūnas su Clevelando visuomenininkais. Iš kairės į dešinę, pirmoje eilėje: K. Židonis, J. Mikonis, J. Daugėla, Dr. K. Valiūnas, Butkienė, S. Barzdukas, antroje eilėje: V. Janušis, V. Palūnas, J. Virbalis, V. Rociūnas, J. Damašis, Dr. H. Brazaitis, J. Nasvytis, J. Stempušis, J. Mockus ir Vl. Čyvas. Foto: Gariš

tojai ją įtemptu dėmesiu išklausė ir nei kiek nenuobodžiavo. Po pranešimo pirmininkui buvo duoti paklausimai ir keli susirinkimo dalyviai pareiškė savo nuomones pranešime paliestais klausimais.

Po VLiko pirmininko pranešimo buvo ta pačia proga pristatyta ir naujai persitvarkiusi PLB-nės Valdyba, kuri paskelbė savo deklaraciją. Šioje deklaracijoje, kuri buvo labai panaši į posėdžio protokolo santrauką, tarp kitko yra pažymėta: "Santykiuose su VLiku PLBnė pripažįsta jo rezistencinę prigimtį ir politinės akcijos vadovavimą ir ieško su juo glaudaus bendradarbiavimo. VLiko organizacinę struktūrą skaito jį sudarančių grupių reikalu. PLBnė nenumato įsijungti į VLiką kaip jį sudaranti grupė".

(Tik gaila, kad, kaip netoliui buvo surinktos ir bus išdalytos kitą kartą. Tokia įvesta nauja tvarka. Ar ji bus praktiška ir ilgai vykdoma, — parodys ateitis.

Prieš susirinkimo atidarymą buvo parodytas spalvotas skauto Romo Račiūno filmas iš Rako stovyklos, 1968 m. švenčiant skautų 50 metų sukaktį. Jis gerai susuktas, tik gaila, kad ne garsinis. Bet, sako, ateityje bus pritaikintas ir garsas.

Susirinkimą pradėjo pirm. K. Oksas. Br. Gramontas prašė narius, kad pasiimtų pareiškimus stipendijai gauti. Jūs reikia užpildyti ir gražinti rūmams, 4030 Archer Ave. Moksleiviai gali gauti stipendijų mokslui tęsti. Pernai buvo duota 4 studentams.

Kalbėjo J. Evans apie narius, Jz. Bacevičius — apie

Clevelando lietuvių visuomenėje ir nutiekė entuziastingai visus susirinkusius VLiko dar-

bams paremti, bei pajavirino vietos lietuvių visuomeninį gyvenimą. J. Dg.

Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkimas

Lietuvių Prekybos Rūmai, kurių mėnesiniai susirinkimai įvyksta Dariaus Girėno salėje, 4416 So. Western Ave., kasmet plečia savo veiklą ir didina narių skaičių. Klubas auga savo turto, pasitiekė jūme ir ateitimi.

Kovo mėnesio susirinkimas įvyko 12 dieną. Jame dalyvavo apie 100 narių, kurie direkt. Jz. Bacevičiaus buvo aprūpinti kortelėmis su pavarde. Kortelę prisegė prie švarko. Mat, kai susirenka šimtinė žmonių, tai sunku visų pavardes atsiminti. Jos bus matomos ir nereikės klausyti, su kuo kalbi — pats patirsi.

Einant į namus, kortelės vėl buvo surinktos ir bus išdalytos kitą kartą. Tokia įvesta nauja tvarka. Ar ji bus praktiška ir ilgai vykdoma, — parodys ateitis.

Prieš susirinkimo atidarymą buvo parodytas spalvotas skauto Romo Račiūno filmas iš Rako stovyklos, 1968 m. švenčiant skautų 50 metų sukaktį. Jis gerai susuktas, tik gaila, kad ne garsinis. Bet, sako, ateityje bus pritaikintas ir garsas.

Susirinkimą pradėjo pirm. K. Oksas. Br. Gramontas prašė narius, kad pasiimtų pareiškimus stipendijai gauti. Jūs reikia užpildyti ir gražinti rūmams, 4030 Archer Ave. Moksleiviai gali gauti stipendijų mokslui tęsti. Pernai buvo duota 4 studentams.

Kalbėjo J. Evans apie narius, Jz. Bacevičius — apie

kortelių tvarką ir rūmų banketą gegužės 18 d. Country Club patalpose.

Kun. A. Kezys JS padarė pranešimą apie garsinio filmo reikalingumą ir aparato pirkimą. Archyvo iniciatyva yra sudarytas komitetas, kuris rūpinasi lėšų sutelkimu. Norima įamžinti kultūrininkus bei visuomenininkus. Pirmoje vietoje bus filmas pavadintas "Dvylika. Čia pat davė aukų: inž. A. Rudis — \$100, Frank Zogas — \$300, Metropolitan bankas — 500

Kultūringiems reikalams pinigų nesigailama. Savo veikėjus reikia įamžinti. Besiren-giant jau netekome Jz. Bačiūno ir kitų garbingų asmenų.

Dr. F. Kaunas kalbėjo apie LF tikslus ir artėjančią metinį susirinkimą bei naujų narių suradimo vakariene. Kvietė ir pačius rūmus būti LF nariu.

Direkt. A. Baliūnas pristatė šio vakaro kalbėtoją Robert W. Wallerstedt, Metropolitan Bank and Trust Company prezidentą, plačiau pažymėdamas jo asmenį ir darbus. Ši banką įkūrė lietuvis J. Brenza 1914 m. Jame darbuojasi jau 50 metų ir rūmų izdin. A. J. Valonis. Kalbėtojas pareiškė pagarbą lietuviams. Vėliau kalbėjo apie banko operacijas, kaip indėlius, paskolas, morgančius (turtui įsigyti), bonus, nušimčius ir daug kitų patarimų apylinkės žmonėms. Paskaita buvo įdomi ir buvo paklausimų. Tuomet kalbėjo: dr. Kaunas, Baliūnaitė, Br.

RASINIAI INAŠAI I LIETUVIŲ TAUTOS SUDĖTĮ

Antanas Vadopolas, žinomas lietuviško vardo įvairių sąvokų tyrinėjimas, po keletos metų kruopštaus darbo antropologijos srityje paruošė įdomią studiją: "Rasiniai inašai i lietuvių tautos sudėtį". Jis čia mėgina atsakyti į klausimą, kokie gi yra lietuviai? Ar yra "geltonkasės, mėlynakės, puikios visos"? Ar yra "vyrai iš pieties", "koks pastačius, toks paritus"? Ar yra "iš tolo minioje atpažįstamo apvalaus lietuviško veido?"

Tam reikalui autorius paėmė virš 2100 lietuvių individų, juos suskirstė į antropologines grupes, nepraleidžiant nė vieno jų, kad ir kaip neaiškūs būtų jo broožai. Kiekvienos grupės buvo suskaičiuoti eksterierai ir išvesti nuosimėtais rasės tautoje.

Aiškumo dėlei prie kiekvienos rasės pridėtas laikas arba "kultūros", kuriose (arba kada) pasirodė iškasenų tos rasės kaukulių formos.

Susidarė apie 250 psl. ranka rašyto teksto ir apie 70 lentelių (183 nuotraukų), kad ryškiau pavaizduotų rasės.

Studija nėra rasistinė, neiškelti nei nordikų, nei baltų, nei indoeuropiečių. Rašoma tik apie rasės, kurios įeina į lietuvių tautos sudėtį. Tad jos visos vienodai vertingos. Fosilinės rasės (iškasenos) padeda susekti, kada kuri rasė yra imigravusi į Pabaltijį. Tai padės geriau ir tiksliau pažinti lietuvių tautos prastore.

Autorius nėra finansiniai pajėgus tokią studiją išleisti. Jis būtų dėkingas, jei atsirastų pavienis asmuo ar draugija, kuri padėtų tai atlikti.

Autoriaus adresas: A. Vadopolas

98 Bertha Lane
Barrington, Ill. 60010 V. Z.

DON'T set his world on fire

A. G.

1730 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI SVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SILOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 396 psl. \$5.00
2. Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Žolėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikėlys, IS ISTORIJOS OKANU ATEINA LIETUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.40
7. Prof. V. Biržiška, SENJU LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$2.00
8. Marius Karliškis, SVENTADIENIS UZ Miesto, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. \$5.00
11. Adomas P. Jėsas, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00
13. Juozas Švaisas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLE ŽALČIŲ KARALIENE, \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, \$10.00
17. Petronėla Orinaitė, KA LAUMES LEMĖ, 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Konėjus, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai \$4.00
20. Pranas Alėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiumtę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeninius jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nušimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigov pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Rusas Boris Samorodov greičia dantis į savo motociklą. Jis rengiasi dalyvauti Vokietijoje ruošiamose lenktynėse.

Evangelist Launches New TV Series

Guest star of "Contact," an hour long color TV spectacular to be presented this month by Evangelist Oral Roberts (Right) will be Mahalia Jackson pictured with him and his son Richard Roberts, guest vocalist. Also featured will be the World Action Singers from Oral Roberts University.

TULSA, OKLA. — Evangelist Oral Roberts will launch one of his most challenging projects this month — a color television spectacular, "Contact," which will premiere nation-wide in prime viewing time.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates: Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.

trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50

10 cents per copy, 10¢ extra for postage

Kanadoje: metams \$18.00
pusi metų \$10.00
vienam mėnesiui \$2.00

Dienraščio kainos: Chicago ir priemiestuose metams \$18.00
pusi metų \$10.00
trims mėnesiams \$5.50
vienam mėnesiui \$2.00

Užsieniuose: metams \$21.00
pusi metų \$11.60
vienam mėnesiui \$2.50

Kitose JAV vietose: metams \$16.00
pusi metų \$8.50

Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Žmonės be principų

Senatorius Edward M. Kennedy, praeito ketvirtadienio, kovo 20 d., vakarą kalbėdamas New Yorke, patarė iš pagrindų pakeisti JAV politiką komunistinės Kinijos atžvilgiu. JAV — Kinijos komiteto vadovybės paskiestas išdėstytis savo mintis apie abiejų valstybių santykius, sen. Kennedy pataria pripažinti Mao Cetungo komunistinę Kinijos vyriausybę, įsileisti komunistinę Kiniją į Jungtines Tautas, priimti dar vieną komunistų į saugumo tarybą ir bandyti užmegzti prekybą su komunistine Kinija.

Kaip žinome, iki šio meto JAV nepripažino sovietų ginklais ir patarėjais primestos komunistinės valdžios Kinijos gyventojams. Tos valdžios nepripažino nei demokratų, nei republikonai. Sen. Kennedy dabar pataria keisti šią politiką, užmiršti praeitį, nekreipti dėmesio į buvusius ginčus, bet pripažinti visas teises dabartinei Kinijos valdžiai, leisti amerikiečiams vyksti į komunistų valdomas teritorijas.

Senatorius tvirtina, kad JAV šiandien yra galinčiausia valstybė pasaulyje. Jam atrodo, kad niekas nenustebės, jeigu JAV padarys komunistinei Kinijai tokias nuolaidas. Jis pataria daryti tokias nuolaidas net ir tuo atveju, jeigu komunistinė Kinija iš savo pusės jokių nuolaidų nedarytų. Komunistinė Kinija, kaip žinome, nenori pradėti jokių pasitarimų su JAV, kol jai nebus atiduota Formozos sala, kol Mao Cetungo negalės išnaudoti visų kiniečių, kovojusių prieš komunistus ir pabėgusių į Formozą; kol komunistai negalės uždaryti radijo stočių, kritikuojančių komunistinę valdžią ir užčiaupti burnos kiniečiams, kovojantiems dėl demokratinės ir laisvos Kinijos. Jis pataria nekreipti dėmesio į šį Mao Cetungo reikalavimą, bet daryti visapusiškas nuolaidas.

Kiniją valdo Mao Cetungo valdžia, todėl sen. Kennedy ir siūlo ją pripažinti. Jeigu šis principas būtų pradėtas taikyti JAV užsienio politikoje, tai sekantis žingsnis būtų Lietuvai primestos rusiškos valdžios pripažinimas. JAV nepripažino ir nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, bet visi žino, kad Lietuvoje yra sudaryta kvailinginė valdžia. Pripažinus rusų primestą Mao Cetungo valdžią, tektų pripažinti ir rusų primestą Sumasko valdžią. Panašiai reiktų pripažinti rusų pri-

REIKŠMINGI ĮVYKIAI EUROPOJE

RUSIJA

Praeitais metais ir pradžioje šių metų Sovietų Sąjungoje įvyko keistų teismų, — buvo teisiami visa eilė sovietinių intelektualų už pareiktą kritiką esamai padėčiai. Rusijoje toks įvykis ne pirmas. 1825 m. gruodžio mėn. 25 d. sukilo caro gvardijos karininkai prieš carą Mikalojų I. Prieš Napoleoną I, Prancūzijos imperatorių, susijungė visi Europos karaliai ir jį nugalėjo. Rusijos kariuomenė įžygiavo į Paryžių ir ten buvo ilgesnį laiką. Caro gvardijos karininkai pamatė, koks baisus skirtumas tarp Prancūzijos ir Rusi-

jos. Čia, Prancūzijoje, nėra jokios baudžios, žmonės visi laisvi, visi jaučiasi lygūs, patenkinti esama padėtimi. Rusijoje bausis skurdas, tamsa, baudžiava. Sukilėliai reikalavo vakarietiško reformų. Nežiūrint, kad sukilėliai buvo aukšto rango visuomenės atstovai (karininkai, grafai ir šiaip aukštesni bajorai), caras Mikalojus žiauriai juos nubaudė: 5 pakorė, daugybę ištremė į Sibirą.

Šiais laikais, kai buvo nu-galėtas Hitleris, tai visą Europą užplūdo rusų kariuomenė ir iki šiai dienai ji stovi kai kuriuose rytų Europos valstybė-

se. Rusai, kurie buvo visą laiką atskiri nuo Europos geležine uždanga, pamatė, koks skirtumas tarp Sovietų Rusijos ir Europos.

Visai kitas vaizdas buvo Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Austrijoje ir Vengrijoje, kur žmonės kur kas geriau gyvena. Nežiūrint į baisiai žiaurą caro režimą, atsirado tokių, kurie pradėjo reikalauti vakarietiško reformų. Nors vadinamieji "Dekabristai" 1825 m. buvo išnaikinti, bet jų idėja greit pasklido po visą Rusiją. Pagaliau buvo panaikinta baudžiava ir suteikta šiek tiek laisvės. Reikia manyti, kad šių laikų Rusijos intelektualų balsas neliks be pasekmės ir, gal ir mes dar pamatysime jų pastangų vaisius.

Sen. Kennedy yra pasiūvęs siekti JAV prezidentūros. Jis mano, kad padaręs didelės nuolaidas komunistams galės baigti Vietnamo karą. Jis norėtų būti "taikos kandidatu". Jis mano, kad jis bus apdairesnis, negu sen. E. McCarthy buvo ir demokratų bus nominuotas toms pareigoms. Tragiškai žuvęs jo brolis sen. Robert F. Kennedy taip pat panašiai skaičiavo. Jis suskaldė demokratų partiją, tikėdamas gauti partijos nominaciją. Sen. Robert Kennedy taip pat siūlė daryti pakaitas Kinijos politikoje. Dabar sen. Edward Kennedy siūlo daryti vienpusiškas nuolaidas komunistams, kad išpopuliarėtų ir galėtų būti "taikos prezidentu".

Jo brolis John F. Kennedy buvo protingesnis. Jis atidžiai studijavo buvusių JAV prezidentų biografijas ir charakterius. Šiuo reikalu jis net specialią studiją paruošė ir atspausdino. Bestidijuodamas JAV istoriją jis patyrė, kad į prezidentus būdavo išrenkami stiprių principų žmonės. Tikslai principus turintieji vyrai laimėjo nominacijas ir rinkimus. Jeigu sen. Edward M. Kennedy būtų paskutinių dešimtmečių įvykius atidžiau pastudijavęs, tai jam būtų aišku, kad nei vienas politikas, nei viena vyriausybė nelaimėjo, kuri darė nuolaidas komunistams.

Jam nereiktų ir gilesnėn praeitin eiti. Reiktų tik-tai pasižiūrėti į prezidentų Roosevelto ir Trumano rekordus. Prezidentas Rooseveltas darė beataidairines nuolaidas komunistams ir buvo jų apgautas. Prezidentas Trumanas parodė Stalinui kumštį ir laimėjo. Jis apsaugojo Iraną, Turkiją, Graikiją ir kitus kraštus nuo komunistų.

Niekam neuždrausta siekti JAV prezidentūros, bet ją laimi tikslai principų žmonės, turintieji drąsos tuos principus ginti. Neatrodė, kad sen. Edward M. Kennedy būtų principų žmogus.

deiti — Kinija išsprogdino atominę bombą ir vietnamiečiai naudoja kiniškas raketas. Reikia manyti, kad Carapkinas kalbėjosi su Kiesingeriu apie inžinierius. Savo laiku Adanaueris buvo priverstas atšaukti vokiečius mokslininkus iš Egipto.

KOMUNISTAI ATSKALČNAI

Šiomis dienomis įvyko Bi-grade, Jugoslavijoje, komunistų partijos suvažiavimas. Šis suvažiavimas labai svarbus visam komunistiniam pasauliui. Vietinių komunistų atstovų buvo per 1000 ir, be to, delegatai iš 81 valstybės. Maskva ir jos šalininkai nedalyvavo, boikotavo ir net neleido ten dalyvauti Čekoslovakijai. Sumirinkime Tito pasakė — neklausykite Maskvos socializmo — tarptautinės doktrinos, nes tai kenkia atskirų valstybių socialistiniam progresui.

Tame suvažiavime paašškė-

jo, kad Jugoslavijos komunistai persitvarko naujais pagrindais, taip pat pertvarko visą gynybos sistemą, t. y. pereina į pusiau partizaniską gynybos būdą, prisitaikydami Jugoslavijos kalnuotam kraštui. Jie neslepia, kad tai daro apsigynimui nuo Maskvos. Susirinkime paašškėjo, kad užsienio svečiai — delegatai labai širdingai sveikino jugoslavus, o jugoslavai labai širdingai sveikino rumunus, nes rumunai sugebėjo iškraustyti rusų "patarėjus", atsikratyti rusų ir jų kalbos, o paskutiniu laiku net išvengė rusų "manevrinierių" (apie 1500, kurių tarpe nemaža vokiečių, išvyko iš Prancūzijos į Kiniją ir daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

daugiau nieko apie juos negir-

Falifornijoje, Point Mugu srityje, Amerikos laivyno centre, sprausminis lėktuvas naudoja galinę prietaisą raketoms leisti. Laivyno specialistai šiuos bandymus veda ištisus metus.

būtų "įmanevravę" į Jugoslaviją.

ČEKOSLOVAKIJOS OKUPACIJA

Sovietų Sąjunga, labai iškilmingai pradėjusi okupuoti Čekoslovakiją, staiga sustojo pusiauokelyje. Visi buvo nustebinti. Tik po ilgesnio laiko kai kas aiškėja. Čekų pramonė visą laiką dirbo tik Rusijai ir per ilgesnį laiką paseno, susi-nešiojo ir ėjo prie sugriuvimo. Reikėjo pakeisti mašinas, o rusai jų neturi. Čekai pradėjo žvalgytis Vak. Vokietijoje. Rusai įtarė, kad čekai tolsta nuo jų, gali nebegauti prekių, mašinų, autobusų, garvežių, taip pat gerų ginklų. Kad neatrodytų, jog tai daro rusai, o komunistai, jie pasikvietė į talką lenkus, rytų vokiečius ir bul-garus. Čia padaryta didžiausia psichologinė klaida. Čekai nenekėčia vokiečių už Sudetus ir žiauriai okupacija, o lenkų už Tešę ir pagalbą vokiečiams sužlugdyti čekus. Kai čekai pamatė Pragos gatvėse vokiečius ir lenkus, tai buvo bausis masinis įnirtimas ir ne-apykanta. Rusai pamatė klaidą, tuoj vokiečius ir lenkus atšaukė, bet buvo per vėlu. Kad galėtų sušvelninti padėtį, paleido areštuotus Dubčeką ir kitus, bet nesurado sau tinkamų žmonių. Čekų karinės jėgos labai mažos, o rusų okupacinės jėgos labai didelės. Atrodė, kad nebūtų sustoję Čekoslovakijoje, o būtų žygiavę toliau į pietus — Rumuniją ir Jugoslaviją.

Ta okupacija visai suskaldė komunistus. Šiandien komunistai daugiau ginčijasi tarp savęs, negu su kapitalistais.

L. M.

JONAS AUGUSTAITIS

LIETUVOS - LENKIJOS UNIJA

JOS PASEKMĖS IR ATRŪGOS

Praeitais — metmenys ir išpėjimas ateičiai

9

Vytienio laikais (1295 — 1316) buvo sudaryta sąjunga 1298 su Rygos miestu ir arkivyskupu, prieš Ordiną, su kuriuo rygiečiai ir arkivyskupas ginčijosi su Ordinu dėl turto priklausomybės. Pagal šią sutartį buvo leista laisvai veikti Lietuvoje vienuoliams — pranciškonams ir dominikonams, ir paskelbta tikėjimo laisvė. Vytėnis Naugarduke pastatė bažnyčią ir prašė atsiųsti du pranciškonus, bet tą bažnyčią vėliau kryžiuočiai sugriovė.

Gedimino dvare (1316 — 1341 m.) dirbo vienuoliai pranciškonai dominikonai. Dominikonams pats Gediminas pastatė bažnyčią Vilniuje, o pranciškonams — Vilniuje ir Naugarduke. Paskelbtuose Gedimino laiškuose matome skundus popiežiumi prieš kryžiuočius, Gedimino pasizadėjimą krikštintis ir Ordino trukdomieji karai prieš Lietuvą. Du žymūs Gedimino įpėdiniai — Algirdas ir Kęstutis — dar palaidoti pagonių apeigomis, bet Algirdo dvaras Vilniuje, kaip buvo pradžioje minėta, jau buvo krikščioniškas ir jojo pagonys sūnūs, gimę Vilniuje, gavę kunigaikštystes ir vedę krikščiones žmonas, tapo krikščionimis. Kęstutis, iki savo mirties buvo savo senosios pagonių religijos apaštalas ir gynėjas, raginamas krikštintis, jis sutikęs, bet dėl Lenkijos karaliaus Kazimiero įsiveržimo į Voliniją, valdomą savo brolio Liubarto ir remiamo Kęstučio, jis nuo krikšto atsiskakė. Tačiau jojo sūnus Vytautas, nuo Jogailos persekiojimo pabėgęs pas kryžiuočius, buvo ten pakrikštytas Vyganto

vardu. Kęstučio sūnus Butautas taip pat buvo pakrikštytas pas kryžiuočius. Duktė Ona, ištekėdama už Mozūrų kunigaikščio buvo pakrikštyta.

Mindaugo priimtas krikštas krikščionių (Ordino ir Lenkijos) karų prieš Lietuvą buvo sustabdytas, tačiau nekrikštytų Lietuvos dalių procesas į krikščionybę ėjo krikščionių su nekrikštais santykių bei vienuolių veiklos pastangomis. Algirdo, Jogailos tėvo, įkurtoji didžioji valstybė buvo krikščioniška, — rytinės kunigaikštystės siekusios netoli Maskvos ir šiaurinės savo stačiatikių religijos, į pietvakarius — stačiatikių ir katalikų, o pagoniškoje valstybės dalyje, ėjo natūralus krikšto procesas. Šitoje visoje valstybėje, anų laikų Commonwealth, buvo ne tik paskelbta, bet ir vykdoma religijos tolerancija. Jogaila, nuėjęs į žentus Lenkijon, 1386 m. pats su savo palydovais apsikrikštijo katalikiškai ir antrą kartą pakrikštijo Vytautą Aleksandro vardu, kai jis jau pirmiau buvo pakrikštytas. Negi lotyniškas krikštas, gautas iš lenkų, buvo geresnis už tokį pat krikštą, gautą iš vokiečių?

Jogaila, kitais metais (1387) atvykęs į Lietuvą su savo palydovais, krikštijo pagoniškas Lietuvos dalis ir padarė pirmas pastangas vyskupystei įsteigti Vilniuje, kuriai popiežius Urbonas davė leidimą. Ji buvo įsteigta 1387 m. kovo 19 dieną, tačiau dėl tų pačių krikščionybei trukdančių priežasčių — Jogaila žemaičius galėjo pradėti krikštinti tik 1413 m., porai metų praėjus po Zalgirio mūšio.

Tais pačiais metais Jogaila apsilankęs Vilniuje suteikė naujiems krikščionims pirmą privilegiją, — panaikindamas esamą tikybų toleranciją ir visų lygumą, duodamas privilegijas tik krikščionims katalikams. Jiems suteiktą privilegiją — bajorams valdyti savo turtus su paveldėjimo teise, atpalaidavo bajorus nuo pareigų kunigaikščiumi (duoklių, išskyrus tik karą tarnybos, naujų pilių statymo bei taisymo). Apsaugoti katalikų religijai nuo stačiatikių įtakos, uždraudė

stačiatikiams tekėti ir katalikams vesti — jei stačiatikiai nepriimdavo katalikybės. Šitas visas, anot Ivinskio, Jogailos Lietuvos kultūrinimas iš Lenkijos ir per tą lenkiškąjį krikštą įjungimas į vakarų kultūrą, su-kėlė nepasitenkinimą Lietuvoje, o ypatingai rytinėse kunigaikštystėse ir jų atsitemimą nuo Lietuvos.

Nemanau, kad kas nors galėtų pritarti prof. Ivinskio nuomonei, kad Jogaila, padarydamas skirtumų D. L. Kunigaikštystėje tarp religijų, panaikindamas religijų toleranciją, privilegijuodamas katalikus ir sukeldamas tarpusavę neapykantą, tuo būtų kultūrinęs Lietuvą?

Jogaila, dar būdamas L. D. Kunigaikštis, 1382 m. sutartyje su Ordinu sudarė karo paliaubas ir pasižadėjo krikštintis ir krikštinti dar nekrikštytas Lietuvos dalis. Tačiau 1383 m. atvykus Ordinui magistrui Zoliner von Rothenstein su dviem vyskupais į Skirsnemunę sutartu laiku susitikti su Jogaila ir pradėti krikštinti žemaičius, Jogaila į tą susitikimą neatvyko, nes tais metais lenkai jau buvo užmezgę pasikalbėjimus su Jogaila, siūlydami jam Lenkijos sostą ir vesti Jadvygą. Tad jei Jogaila sutartu laiku su brolienu būtų atvykęs į Skirsnemunę ir pradėjęs krikštinti žemaičius, tai Lietuva per tą krikštą būtų buvusi per vokiečius įjungta į krikščionišką vakarų kultūrą. Ar Lietuvos dalis, gavusi krikštą iš vokiečių, būtų mažesnę vakarų krikščioniškoje įtakoje, kaip gavusi jį iš lenkų? Nemanau, kad profesoriūs galėtų tai tvirtinti.

Nediskutuojant to klausimo plačiau ir nesigilinant į jo išdavas, kas būtų buvę Lietuvai ir visai lietuvių tautai geriau, ar priėmimas krikšto iš lenkų ir per uniją, ar iš vokiečių, jei Jogaila nebūtų pageidavęs Lenkijos karūnos, bet susitkęs magistrą su dviem vyskupais ir pradėjęs krikštinti žemaičius.

Nekalbant plačiau, prisimintina tik Prūsų Lietuvos ir lietuvių padėtis prieškarinėje vokiečių Reicho valstybėje. Administracijos atžvilgiu Prūsų Lietuva

(Klaipėdos, Tilžės, Gumbinės, Insrutės, Pilkalnio, Stalupėnų ir Goldapės apskritys) iki Pirmojo Pasaulinio Karo vadinosi Preussische Litauen. Ten stovėję vokiečių kariuomenės daliniai turėjo lietuvišką vardus, pav., Litauisches Dragonen Regiment (Lietuvių dragūnų pulkas) Insruteje ir kiti daliniai su lietuviškais vardais Prūsų Lietuvoje.

Kaip po Liublino Unijos (1569) DL kunigaikštystėje viešuose (valdžios ir kituose) reikaluose buvo vartojama jau vien tik lenkų kalba (išskyrus teismus, kai gudų kalba buvo 1697 m. pakeista lenkų) tai Prūsų Lietuvoje valdžios raštai ir administraciniai įstai-gų įsakymai, aiškinimai) buvo rašomi iki XIX šimtmečio pirmos pusės lietuvių kalba. O lietuvių kalbos mokymas pradžios mokyklose ir kitose tuo laikotarpiu nebuvo varžomas. "Pilypas Ruigis (Prūsų Lietuvoje veikėjas) 1747 m. rašė su pasitenkinimu, kad lietuviui turi daug pradžios mokyklų ir du seminarus" (Karaliaučiuje ir Halėje) (Sužiedelis L. Encikl. 1 tomas). Sumažinti lietuvių kalbos dėstymą pradžios mokyklose buvo pasiūlyta pradėdant 17-to šimtmečiu, tačiau tie visi pasiūlymai nebuvo priimti ir įgyvendinti. Tik XIX šimtmetyje po 1871 Reicho įkūrimo, kancelerio Bismarko švietimo ministeris Falkas 1872. IX. 15 įsakė pradžios mokyklose dėstyti tik vokiškai (vėliau Prūsijos valdžios prezidentas Hornas 1873 m. dar leido "pirmame skyrinyje lietuviškai mokyti tikybos, vi-viduriniame paaikinti nesuprantamus vokiškus žodžius, paskutiniame — mokyti lietuviškai skaityti ir rašyti, kai mokiniai jau buvo gerai pramokę vokiškai" (Sužiedelis ibid.)

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Atsako kasdien nuo 10 iki 12 val.
ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma liginis pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti HU 8-3222

Telefonai: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
užrašai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.

Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868
DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9
antrad., penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sešad. tikslai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Liginiai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
otomoteristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antrad., penkt., 10-4, ir
sešad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak.
antrad., penktad. 1-4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Sešad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma liginis pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiama, tai telef. GI 8-6185

DETROIT, MICH.

Skaičiai kalba

Detroito Lietuvių Organiza-
cijų Centro 1969 m. vasario
mėn. 16 d. 16 Vasario minėji-
mo proga detroitiečių Amerikos
Lietuvių Tarybai auکوjustųjų
vardinis sąrašas, kuris vertas
pastidijuoti. Prisiminkime ir
tuos, kurių skaičiai taip pat čia
turėtų būti:

\$47 — E. Vizgirdienė (pro-
gramai apmokėti).

30 — J. Briedis, J. ir M. Mi-
kailai, P. Pajojus, P. ir V. Se-
pečiai dr., S. ir D. Simoliūnai dr.

\$25 — P. Aleškaitis, L. ir M.
Bajorūnai dr., P. ir L. Žemai-
čiai, V. ir O. Bražiai, V. Milleris
dr., Dariaus-Girėno klubas.

20 — Lietuvių R. K. Sus-jimo
265 kp., J. ir T. Kavaliauskai,
P. ir E. Kaustekliai, J. Kirtiklis,
E. ir D. Jankai, W. Stanevičius
kun., V. Undrienė, S. Aukštikal-
nis, J. ir V. Rekašiai, V. ir K.
Kundrotai, A. Vasiulis, Br. Gir-
nius, V. ir B. Seleniai, A. Dagi-
lis, J. Černius, Susivienijimas
Lietuvių Am. 352 kuopa.

15 — P. Dalinis, L. Grunovas,
J. ir M. Kura, V. Bublys dr., A.
ir F. Šatraičiai, K. ir S. Baliai,
A. ir M. Klinaičiai, K. ir R.
Ražauskai, O. Norvilienė, R.
Kurmaskienė, A. ir B. Bludžiai.

\$13 — A. ir B. Nakai.

\$10 — M. Bukauskienė, A.
Sukauskas, Lietuvos Vychių 79
kuopa, Susivienijimo 200 kp., F.
Blauzdys, J. Dumča, B. Brizgys,
S. ir Y. Grušniai, S. ir V. Vai-
čiūnai, V. Pauza, V. Slušnys, R.
S., S. Barvydas, S. Petrauskas,
A. Mikalkėnas, J. Stašys, V. Šli-
kas, P. Mačiukaitis, J. Staugas,
P. ir M. Polteraičiai, K. Karve-
lis dr., J. ir J. Racevičiai, P.
Stanionis, K. Saudargas, V. Staš-
kus, M. Vitkus, J. ir A. Valu-
koniai, A. Jankauskaitė, Č. Anu-
žis, B. ir O. Rukštelės, J. ir I.
Skirgudai, P. ir J. Zarankai,
A. ir L. Rugieniai, Sendraugiai
Ateitininkai, D. ir L. Petro-
niai, A. ir G. Norai, A. ir A. Pet-

\$8 — S. Juzėnas.

\$7 — Kun. K. Simaitis, I. Kau-
nelis.

\$6 — E. Milkauskas, J. ir J.
Mikulioniai, A. Musteikis, A. ir
J. Griniai, P. Petrauskas.

\$5 — J. Andrews, E. Paura-
zienė, A. L. R. K. Moterų S-gos
54 kuopa, G. Ivanauskienė, S.
Bulgarienė, K. ir M. Jankaus-
kai, K. Kizlauskas, A. Paškus,
A. Dainius, J. Šutas, A. Kaka-
nauskas, B. Navickas, V. Kriau-
čiūnas, A. Rinkūnas, A. Pusede-
ris, J. Augaitis, L. Juška, R.
Kriauciūnas, A. Leparskas, T.
Sakienė, V. Petrušis, V. Kartan-
as, J. Pleškus, J. Leonavičius,
A. Žiedas, L. ir D. Stoniai, K. ir
E. Jokšai, A. Atkočaitis, A. ir
E. Kaspučiai, P. ir G. Gobai,
S. ir N. Šližiai, S. ir O. Kiškiai,
A. Matulis, J. ir T. Mitkai, A. ir
Z. Janušiai, A. Banėnas, B. Stau-
skis, V. ir E. Rasteniai, V. Mi-
siulis dr., M. ir V. Tylai, M. ir
O. Abariai, V. ir L. Gražuliai,
T. ir B. Čiunkai, B. ir S. Tatar-
ūnai, Z. ir E. Skiočiai, J. Pus-
dešris, A. Pesys, K. Čiuželis,
A. Damašis dr., Mrs. E. Zapo-
rozhetz, J. Bartkus, K. Kupetis,
V. Šarka, R. Duobienė, A. Pesys,
J. Maršalkovičius, R. Tamulio-
nis, J. Arminas, L. Leipus, S.
Zebraitis, P. ir P. Medoniai, A.
Bajalienė, S. Wenzburg, S. Hot-
ra, A. Butavičius, K. ir J. Gri-
čiai, K. Mikolaitis, J. Kazlaus-
kas, K. Stašaitis, P. Pajaujis,
K. Miltakis, V. Kniura, M. Dit-
kus, B. ir V. Veselkai, V. ir A.
Osteikos, D. Švakytė, K. Keblys
dr., R. ir A. Vaitiekaičiai, V.
Barauskienė, S. Širuntienė, O.
Vaitas dr., X, S. Pikūnas, G.
Bulotienė, L. Matvekas, P. Griš-
kelis, P. Bludžius, J. J. Atko-
čaitis, V. Perminas, J. Peleckis,
A. Ambrozus, M. Balanda, K.
Veikutis, P. Petrušionis, E.
Šventickas, J. Jokūnas, P.
Burnis, K. ir E. Mykolaičiai,
P. Becker, V. Lingis, V. Vare-
neckienė, A. Vaškėlis, J. Svoba,
J. Leščinskis, J. ir G. Urbo-
nai, J. Jonynas jr., T. Jonynas,
M. ir A. Kuncai, J. ir O. Ribins-
kai, A. ir S. Zapareckai, A. Za-
pareckas, S. Cirtantienė, P. Juš-
ka, M. ir O. Ramanauskai, E.
ir E. Rekliai, H. Kazlauskas,
J. Šeputa, J. Jurgutis, V. Bliu-
džūtė, J. Petrauskas, M. ir A.
Bankaičiai, J. Televičius, F. Mo-
tuzas, A. Vainionis, E. Gerulai-
tienė, J. Rinkūnas, K. Kuli-

rauskai, J. Freibys, J. Gaižutis,
B. Kvietytis dr., S. ir A. Grigai-
čiai, T. ir A. Merkevičiai, J. Gru-
das, K. Sragauskas, A. ir E.
Kvedarai, S. Bartkus, J. Muri-
nas, S. Šimoliūnas, V. ir E. Kut-
kai, G. Viskantienė, J. Balys, L.
Šulcas, R. Zeparskas, J. Dovei-
nis, A. Gumbrys, V. Tamošiū-
nas, S. ir A. Lungys, R. Rusec-
kas, Č. ir O. Šadeikai, P. Bano-
nis sr., A. ir V. Patalauskai, J.
ir M. Šepečiai, R. ir A. Valatka,
J. Jonaitis, J. Pikūnas dr., B.
Norkūnas, J. Kinčius, A. Lukas,
J. Kučinskis, K. ir K. Daugvy-
dai, V. Urmanavičius, J. Čer-
niauskas, I. ir D. Gilvydžiai, K.
ir V. Navasaičiai, V. Alantienė,
N. Ošauskas, Č. Staniulis, A.
Zotovas, J. Matekunas, V. ir A.
Leliai, S. Garliauskas, J. Šida-
gis, A. ir D. Vetaičiai, M. Šnap-
štys, J. Ratnikas, P. Vedeika,
B. Burba, V. Jomantas, P. ir B.
Čečkai, J. ir E. Baublys, V. ir
E. Čižauskai, A. ir B. Astašai-
čiai, S. ir D. Geldauskai, B. Ne-
varauskas, J. ir A. Mikai, K. ir
S. Špakauskai, E. ir I. Miliaus-
kai, M. Jokubaitis, B. Krakaitis,
P. Svila, S. Prakulba, S. Pilkie-
nė, B. ir V. Zarankai, J. ir E.
Janeckai, J. Šimukėnas, S. ir K.
Šeputai, P. Balandienė, J. ir E.
Sadauskai, Juozas Mikaila, J. Jo-
nynas jr., P. Vaitiekūnas, V. ir
S. Urbonai, Z. ir B. Jakinska,
A. Jodinskas, V. Valys, J. ir E.
Rada, A. ir M. Leipai, A. Juška,
V. Kreuchunienė, J. Tamošiū-
nas, V. Mikalaukas, L. Heini-
gas, P. Putrius, V. Bitinas, V.
Ankus, V. Alkevičius, M. Bau-
kus, M. Bosas, J. Vilkas, V. Ze-
bertavičius.

\$4 — J. S. Kanapėnai.

\$3 — O. Sirgedienė, J. B. Ber-
žanskiai, J. Čibirka, K. Kupšai-
tis, A. Gibas.

\$2 — M. Šimonis, kun. A. Ba-
bonas, J. Baltrušaitis, J. Bal-
nionis, M. Boguta, A. ir T. Iva-
nauskai, J. Kiaulėnas, B. ir V.
Tatarinai, A. Norus jr., I. Mil-
mantienė, S. Vaimionis, C. Nau-
jėnis, E. Zubrickienė, H. Ste-
vens, J. Tamulis, M. ir L. Bal-
čiūnas, J. Šventickas, E. Kil-
monas, O. Pusedešris, Z. Sukaus-
kas, V. Poškus, J. Buitkus, A.
Biliūnienė, X, R. Matulka.

\$1 — A. Bublys, X, A. Krišk-
čiūnas, A. Miekevičius, J. Dau-
kaitė, I. Buitkutė, C. Purdie, A.
Hakas, A. Armonas, C. Kau-
karis, A. Glatkauskas, J. Sen-
bergas, K. Ivoškis, V. ir L. Min-
gėla, prel. L. Gižinskis, J. Bal-
sevičiūtė, V. Nungaudas, 25cent.
Incelytė, X.

Viso suaukota \$2,967.50.

Dėl pastebėtų šiame sąraše
netikslumų prašome pranešti
Detroito Lietuvių Organizacijų
Centrai, 17403 Quincy Avenue,
Detroit, Michigan, 48221. Tel.
UN 2-3298.

Detroito Lietuvių Organizacijų
Centras

Kino artistė Rita Hayworth, kurį laiką nevaidynusi, dabar suka naują
filmą, kuriame bando įtikinti jauną rašytoją užleisti j namus ir gražiai
praleisti vakarą. Artistė jau persirio 50 metų.

Br.: — Na, na, Nikita Serge-
jevič, tas gi laiškas štai prieš
mane! Mes dėkojame Tau už
tą laišką ir už protingą, drau-
gišką būdą, kaip Tu prisipažįsti
prie savo klaidų. Dėkojame Tau
ir už pasitikėjimą mumis. Mes
prizadame, kad Tavo įpėdinio
klausima spėsim pagal Tavo
norą...

Chr.: — Brežnev, ar Tu iš
proto išėjai? Tokio laiško nėra,
ir aš niekad neketinau prie ko-
kių nors vadinamųjų klaidų pri-
sipažinti arba atsisakydinti.
Viskas tai yra falsifikacija ir
provokacija...

Br.: — Nikita Sergejevič, būk
gi pagaliau protingas. Mes pa-
žįstame Tavo rankraštį, ir mes
visi esame įsitikinę, kad šis lai-
škas yra Tavo. Taigi, mes pa-
gal Tavo norą, kurį Tu parei-
šėi savo laiške...

Chr.: (Pūsdamas į ragelį)
— Palaukit niekšai, palaukit!
Štai ko jūs užsinerėjot! Vykstu
dabar į Maskvą. Visą Prezidiu-
mą patrauksiu atsakomybėn.
Taip pat ir Centro Komitetą. Aš
jūs, prakeikti velniai, liepsiu
prie sienos pastatyti! Šitas ta-
riamas laiškas jums brangiai
kainuos!

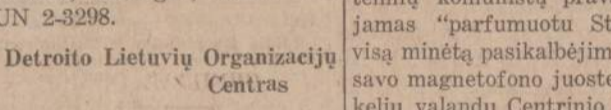
Tuo ir pasibaigė telefoninis
pasikalbėjimas tarp Nikitos S.
Čruščiovo ir Brežnevo. Črušč-
iovas nutrenkė ragelį. Brež-
nevas gi, būdamas šaltesnis, (sa-
telinių komunistų pravardžio-
jamas "parfumuotu Stalinu"),
visą minėtą pasikalbėjimą užfik-
savo magnetofono juostelėje. Po
kelių valandų Centrinio komite-
to nariams jis pagrojo iš juos-
telės tik šiuos parinktus sakin-
ius: "Visą Prezidiumą patrauk-
siu atsakomybėn. Taip pat ir
Centro komitetą. Aš jūs, pra-
keikti velniai, liepsiu prie sie-
nos pastatyti!"

Kadangi "prakeikti velniai"
nenorėjo būti pastatyti prie sie-
nos, jie balsavo prieš Čruščio-
vą.

Neo-stalinistų provokacija pa-
sisekė: N. S. Čruščiovas įkri-
to į Brežnevo iškastą jam duo-
bė.

Neprikli. Lietuva "Kreivi Veid-
rodžiai" (Pagal MZ iš 9.1.1969).

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.
ALBERTAS KRAUZAS
Gyvenęs 3230 W. 66th Street

Mirė 1968 metų kovo mėn. 24 d. sulaukęs 44 metų amžiaus. Gimė
Lietuvoje, Baisiuose. Palaidotas Bethania kapinėse.

Paliko nullūdę: žmona Elzbieta, 2 sūnūs: Allen ir Albert su žmo-
na, motina Marija ir sesuo Martha Rotz.

Mūsų brangiajam ALBERTUI KRAUZUI pagerbti bus laikomos
pamaldos Lietuvių Evangelikų Tevikiškės bažnyčioje, esančioje 6641-45
South Troy Street 1969 m. kovo 23 dieną, 10 valandą ryto.

Kvičiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į
pamaldas.

Mes Tavęs, mūsų brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu
pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nu-
cisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nullūdę lieka:
Žmona, vaikai, motina ir sesuo.

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI
— Chicago's Lietuvių Suvalkiečių
Draugijos susirinkimas įvyks trečia-
dienį, kovo 26 dieną Hollywood Inn
svetainė, 2417 West 43rd St. 8 val.
vak. Nariai prašomi atsilankyti, nes
yra daug svarbių reikalų aptarti.
E. Strungis, nut. rašt.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANČA
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, Olympic 2-1065

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezi. Med. Ban-
dai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Tel.: 8-4 ir 8-8 Seštadieniais 9-11
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60627
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

GRADINSKAS
NAUJA SIUNTA:
ZEMA KAINA
PUIKIEMS
FONOGRAFAMS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7157 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

